

Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Brussel.
 Société Royale de Botanique de Belgique, Bruxelles.
 Société Entomologique de Belgique, Bruxelles.
 Société belge de Géologie, de Paléontologie et d'Hydrologie, Bruxelles.
 Société Royale Zoologique de Belgique, Bruxelles.
 Institut de Morphologie végétal, Liège.
 Union des Entomologistes belges, Linkebeek lez Bruxelles.
 Natuurwetenschappelijk Genootschap „Dodonea”, Gent.
 Natuurwetenschappelijk Tijdschrift, Gent.
 Institut Botanique de l'Université de Liège, Liège.
 Inst. Géologique de l'Université de Louvain, Louvain.
 Les Naturalistes belges, Bruxelles.
 Museo Argentino de Ciencias Naturales „Bernardino Rivadavia”, Buenos Aires.
 l'Acfas, Montreal.
 American Museum of Natural History, New York.
 New York State College of Agriculture, Ithaca.
 Academy of Natural Sciences, Philadelphia.
 Reading Public Museum and Art Gallery, Reading.
 Museu Nacional do Rio de Janeiro, Rio de Janeiro.
 „Rodriguésia”, Jardim Botânico-Gavea, Rio de Janeiro.
 Smithsonian Institution, Washington.
 Serviço Florestal, Jardim Botânico, Rio de Janeiro.
 Instituto Biológico de defesa agrícola et animal, São Paulo.
 Departamento de Documentação da Fundação Getúlio Vargas, Rio de Janeiro.
 Kon. Natuurkundige Vereniging, Batavia.
 Divisions of Plant Industry and Economic Entomology, Canberra City.
 British Museum (Natural History), London.
 Commonwealth Institute of Entomology, London.
 Societas pro Fauna et Flora Fennica, Helsingfors.
 Suomen Hyönteistieteellinen Seura, Suomi.
 Laboratorio di Entomologia Agraria, Portici.
 The Polish Museum of Zoology, Warsaw.
 Institute of Natural Sciences, M. Gorky University of Molotov, Zaimka.
 Universitets-Bibliotek, Lund.
 Entomologiska Föreningen, Stockholm.
 Kungl. Lantbrukshögskolan, Upsala.
 Royal University Library, Upsala.
 Naturhistorisches Museum, Wien.
 Zoologische-Botanische Gesellschaft, Wien.
 Les Naturalistes Parisiens, Paris.
 Institutum et Museum Zoologicum Universitatis Atheniensis, Athene.
 Nasionale Museum, Bloemfontein.
 Publikacni komise prirodovědecké fakulty University Karlovy, Praha.
 Zemské Museum, Brno 1.
 Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft, Frankfurt a.M.
 Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde, Giessen.
 Naturhistorische Verein der Rheinlande und Westfalen, Bonn.

VOGELWAARNEMINGEN IN 1946—1948

door K. STEVENS

De IJsvogel, *Alcedo ispida* L. werd door mij op verscheidene voor hem in aanmerking ko-

mende terreinen het gehele jaar door meermalen geobserveerd.

'n Aardige waarneming deed ik op 3 Jan. '46. Boven de drempel van het afwateringskanaal in het Bosscherveld stond er een te „bidden”. Op een gegeven ogenblik schoot hij omlaag, lag enkele seconden met uitgespreide vleugels op 't water en vloog daarna op met 'n klein visje in z'n snavel.

Op de Walengreend te Oost-Eysden, 'n terrein, dat voor ornithologische waarnemingen buitengewoon gunstig schijnt te zijn, zag ik 13 Maart 'n wouw, *Milvus milvus* (L.), ook wel Rode wouw genoemd. Op 'n hoogte van ongeveer 20 m kwam de vogel aanzweven. De sterk gevorkte staart en de lichte polsvlekken onder de vleugels waren duidelijk zichtbaar. Na enig rondkringen ging hij zitten op de onderste tak van een populier. Kort daarna hervatte hij zijn sierlijke zweefvlucht boven de akkers en weilanden en streek dan neer in 'n appelboom, vrij dicht bij de plaats waar ik stond. Hij begon wat in z'n veren te pikken en spreidde de staart breed uit, waarbij de prachtig roestbruine stuit en staartveren mooi waar te nemen waren. 'n Paar eksters en later ook 'n kraai kwamen vlak bij hem zitten, maakten wat kabaal, maar de wouw nam er geen notitie van; hij ging onverstoord verder toiletmaken. Daar scheen nogal zorg aan besteed te worden, want het duurde een hele poos, eer hij z'n zitplaats verliet. Dan kringde hij wat omhoog en na een lange glijvlucht in Zuidelijke richting streek hij op grote afstand weer neer in een boom.

De Roodkopklauwier, *Lanius senator* L. was op 26-IV-'46 op 't Broek van Borgharen weer-gekeerd, maar het duurde tot 12 Juni voor ik z'n nest vond. Het zat in een populier, waarvan de top 'n paar jaar geleden door 't inslaan van een granaat was afgebroken. De zes jongen werden op 15 Juni door Broeder Agatho geringd. De oude vogels toonden zich daarbij zeer verontrust, kekkerden luid en vlogen telkens tot dicht bij 't nest, één ervan ging zelfs in de nest-boom zitten.

Later op deze dag vonden we nog een tweede nest op hetzelfde terrein. De vijf jongen werden op 19 Juni geringd. Hier waren de oude vogels veel minder aggressief.

Terwijl het eerste nest wel 15 m hoog stond en van de begane grond niet zichtbaar was, bevond het tweede zich slechts op 'n hoogte

van ongeveer 6 m en was zelfs van enige afstand al te zien. Beide nesten stonden, evenals dat van 1945, vlak langs de stam, tussen enkele overjarige takken naar de Zuidzijde.

De eerste dagen van Juli vlogen de jongen uit.

Beide families vertoefden steeds in de omgeving van de nestboom en kwamen niet in elkaars nabijheid.

Het lijkt me toe, dat bij de jonge Roodkopklauwieren de lichte schoudervlek al vrij duidelijk te zien is, vooral in de vlucht. Hierdoor zou men ze van jonge Grauwe klauwieren kunnen onderscheiden.

Aan de voet der nestbomen en eveneens onder takken en draden, waar de vogels regelmatig zaten, heb ik herhaaldelijk kleine ovaalvormige braakballetjes van chitineschildjes gevonden.

Tot 4 Augustus waren de jonge en oude vogels nog alle op het terrein aanwezig, alleen 'n oud mannetje bleef tot 22 Augustus.

Ik wil hieraan nog toevoegen, dat ik op 23 Juni in België, tussen Rekem en Neerhaeren langs de grote weg naar Maeseyck, al uitgevlogen Roodkopklauwieren waarnam.

Nu nog enige phaenologische gegevens uit 1946:

- 13 Maart. Op de Walengreend zingt 'n boompieper.
- 20 Maart. Ongeveer 'n dozijn rietgorzen op en langs de stenen bij de plassen op hetzelfde terrein.
- 3 April. Gele kwikstaart eveneens daar aanwezig.
- 10 April. Gekraagde roodstaart ♂ bij 't bos van Borgharen.
- 13 April. Twee groenpootruiters op 't IJssbaan-terrein bij Heugem.
- 21 April. Grauwe vliegenvanger te Maastricht.
- 21 Mei. Vanaf deze datum de draaihals geregeld waargenomen bij 't bos van Borgharen.
- 10 November. 'n Vlucht van 30 à 40 barm-sijsjes in 't Bosscherveld.
- 13, 20, 24 en 27 November. Tafeleend op de Maas bij de stuw te Borgharen.

In 1946 zag ik slechts tweemaal een Bonte kraai en wel op 31 Maart bij het IJssbaan-terrein onder Heugem en op 16 October te Itteren langs het Juliana-kanaal.

In 1947 verscheen de eerste roodkop klauwier op de oude nestplaats op 25 April. Later in het seizoen bleken er drie paren te broeden. Tot einde Augustus waren nog vogels aanwezig.

Dit jaar 1948, keerde de eerste vogel op 23 April reeds op hetzelfde terrein terug en geleidelijk verschenen er meer. Tot mijn genoegen kan ik mededelen, dat er dit seizoen vier paren nestelen.

Er is dit laatste jaar in de stand der nesten een opmerkelijke verandering gekomen. Stonden deze, met één enkele uitzondering tot 1948 tegen de stam der populieren, tussen overjaarse takken, dit jaar was dit onmogelijk, doordat in de afgelopen winter al die stamscheuten weggesnoeid werden. De nesten staan nu op een tak op enige afstand van de stam. Geen van de nesten, ook niet die van andere jaren, vertoont 'n spoor van wat men „versieringen” pleegt te nemen. Zij bestaan vooral uit dorre plantendelen; grashalmen, die misschien toen zij verwerkt werden, nog wel enigszins groen waren, verder enkele veren, zaadpluis van populieren en soms 'n beetje wol.

Bij verschillende auteurs kan men dienaangaande interessante, men zou haast zeggen, romantische mededelingen lezen.

Brehm schrijft: „Rey fand die Nester in Portugal immer mit grünen und meist mit blühenden Pflanzen, besonders am oberen Rande verziert, so dasz manche einem Blumenkranze glichen”.

Maar ook Nederlandse schrijvers doen dergelijke mededelingen, al zijn die dan soberder.

Dr. Buekers schrijft in „Onze Vogels: „Gaarne werken zij er welriekende thijm doorheen”.

En Prof. Dr. van Oort in „De Vogels van Nederland” spreekt van „groene veelal welriekende stengels en takjes met blad en bloem...”.

Deze belangwekkende mededelingen lijken in sommige onderdelen wel wat op elkaar.

Geen wonder dat ik bij het lezen daarvan onwillekeurig moest denken aan 'n artikel van Dr. Sunier in „De Levende Natuur” No. 6-7, 1947, getiteld: „Van een bloemtapijt en een zwever, die zich stilletjes vasthield”. Hij schrijft daarin: „Wat men in boeken en vooral in dikke boeken kan lezen, is weer veel uit andere boeken overgeschreven. Zo kan een eens neergeschreven onjuistheid een taai leven hebben”.